

1303-1303- OFP - Acta Capitulum Generalium apud Bisuncium Celebrati

In nomine patris et filii et spiritus sancti. Amen.

Acta capituli generalis apud Bisuncium
celebrati anno Domini · M^o · CCC^o · III° ·

Confirmamus has constitutiones. Primo hanc, quod provincia Provincie dividatur, et dividimus eam in duas, ita quod conventus Tholosanus, Carcassonensis, Appamiensis, Castrensis cum ceteris conventibus versus Lemovicam, Burdigalam et Baionam, cum monasteriis sororum interclusis; sint una provincia, et vocetur provincia Tholosana, et teneat primum locum in choro sinistro. Conventus vero Montispessulani, cum conventibus Narbonensi, Bitterensi, et tribus conventibus de dominio regis Maioricarum, et conventibus Amiliavi, Podiensi, Albenacii, Marologii, Alestensi, Nemausensi, et conventibus qui sunt ultra Rhodanum, cum monasteriis sororum interclusis, sint alia provincia, et provincia Provincie nominetur, et teneat locum in choro dextro post provinciam Aragonie. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione magistri, ubi dicitur, Parisiensis conventus; provincialibus Hispanie, Provincie, deleatur, Provincie, et dicatur, Tholosane, Anglie, Dacie, Aragonie, provincie Provincie. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione diffinitorum capituli generalis et provincialis, ubi dicitur, Hispanie, Provincie, deleatur, Provincie, et dicatur, Tholosane provincie, Francie, Lombardie, Romane provincie, regni Sicilie, Ungarie, Theutonie, Anglie, Grecie, Polonie, Dacie, Ierosolimitane provincie, Aragonie, Boemie, et provincie Provincie. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In eodem capitulo, ubi dicitur, In singulis · xv · provinciarum capitulis, deleatur · xv · et ponatur · xviii · Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. De capitulo generali, ubi dicitur, Predicti · xv · provinciarum diffinitores, duobus annis, et · xv · provinciales etc, deleatur · xv · et ponatur · xviii · Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de studentibus, ubi dicitur, tres autem fratres mittantur tantum Parisius de provincia ad studium, addatur, exceptis provinciis, Hispanie, Tholosane provincie, Polonie, Grecie, Terre sancte, Aragonie, Boemie, et provincie Provincie; de quarum qualibet duo tantum mittantur. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In eodem capitulo, ubi dicitur, quilibet prior provincialis potestatem habeat mittendi duos fratres ad studium, addatur, exceptis provinciis, Hispanie, Tholosane provincie, Polonie, Grecie, Terre sancte, Aragonie, Boemie, et provincie Provincie, de quarum qualibet; possit mittere unum fratrem. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione magistri, ubi dicitur, provinciales igitur · xiii · provinciarum, deleatur · xiii · et dicatur · xviii · Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In eodem capitulo, ubi dicitur, quod inter alios · xiii · deleatur · xiii · et dicatur · xviii · Et hec habet · iii · capitula.

Item confirmamus hanc, quod provincia Lombardie dividatur, et dividimus eam in duas, ita quod conventus omnes Marchie Anconitane et Romaniole cum Bononia, Mutina, Regio, Parma, et Ferrara, et omnes conventus patriarchatus Aquileiensis et Gradensis, excepto conventu Cumano; sint una provincia et vocetur Lombardia inferior, et teneat secundum locum in choro sinistro, iuxta provinciam Tholosanam. Omnes autem conventus de archiepiscopatu Mediolanensi et Ianuensi, cum conventibus Papiensi, Placentino, et Cumano; sint alia provincia, et Lombardia superior nominetur, et teneat locum in choro dextro post provinciam Provincie. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione diffinitorum generalis et provincialis capituli, ubi dicitur, provincie Provincie; addatur, et Lombardie superioris. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione magistri, ubi dicitur, Bononiensis vero; Ungarie, Romane provincie, regni Sicilie, Polonie, Terre sancte, Grecie, Boemie; addatur, et superioris Lombardie. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de studentibus, ubi dicitur, tres autem tantum fratres mittantur de provincia Parisius ad studium, exceptis provinciis Hispanie, Tholosane provincie, addatur, et Lombardie inferioris. Et in eodem capitulo, ubi dicitur, provincie Provincie, addatur, Lombardie superioris. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In eodem capitulo, ubi dicitur, quod quilibet prior provincialis habeat potestatem mittendi duos fratres ad studium, exceptis provinciis Hispanie, Tholosane provincie, addatur, Lombardie inferioris. Et in eodem capitulo, ubi dicitur, provincie Provincie, addatur, Lombardie superioris. Et hec habet · iii · capitula.

Item, Confirmamus hanc, quod provincia Theutonie dividatur, et dividimus eam in duas, ita quod Austria cum adiacentibus conventibus, Bavaria, Svevia, Franconia, Renu usque in Coloniam inclusive; cum Brabantia; sint una provincia, et nominetur provincia Theutonie, et teneat locum in choro dextro; post

Romanam provinciam. Mysna vero. Turingia. Assia. Saxonia. Marchia. Sclavania. Frisia. Gelandia (!) et Olandia. sint alia provincia. et provincia Saxonie nominetur. et teneat locum in sinistro choro immediate iuxta Boemiam. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione magistri. ubi dicitur. Aragonie et provincie Provincie. addatur. et Saxonie. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione diffinitorum generalis et provincialis capituli. ubi dicitur. Lombardie superioris. addatur. et Saxonie. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de studentibus. ubi dicitur. inferioris Lombardie; addatur. et Saxonie. Et hec habet · iii · capitula.

Item. In eodem capitulo. ubi dicitur. et superioris Lombardie. addatur. et Saxonie. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione prioris provincialis. post illud. ad tres antiquiores secundum predictam formam; confirmacio pertinebit. addatur. Si autem magistrum ordinis mori vel amoveri contigerit; antequam electio ad ipsum perveniat. vel antequam electionem confirmet. in hoc casu tantum ad vicarium ordinis; confirmacio pertinebit. Si vero post confirmationem. antequam ad electum confirmacio ipsa perveniat; magistrum mori vel amoveri contigerit; nichilominus confirmacio suum sorciatur effectum. Et hec habet · iii · capitula.

Iste sunt approbaciones.

Approbamus hanc. In capitulo de graviore culpa. ubi dicitur. non notetur ad aliquod officium. nec ulla ei committatur obediencia. addatur. nec vocem habeat nisi in sui accusatione. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de apostatis. in fine addatur. nec possit habere officium prioratus. subprioratus. lectoratus. sine magistri ordinis licencia speciali. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de studentibus. ubi dicitur. sex autem provincie. deleatur totum et dicatur. quelibet autem provincia exceptis provinciis Dacie. Grecie. Terre sancte. provideat. ut semper in aliquo conventu ydoneo sit generale studium et solempne. Et hec habet · ii · capitula.

Iste sunt inchoaciones.

Inchoamus has. In capitulo de silencio. ubi dicitur. prior tantum provincialis etc. deleatur totum usque ibi. si quid autem etc. et dicatur sic. prior tamen provincialis. absente magistro ordinis fratribus secum comedentibus in sua duntaxat provincia possit dare licenciam loquendi. in alia autem provincia tantum uni.

Item. In eodem capitulo. ubi dicitur. tunc ipse taceat. addatur. exceptis magistris in theologia¹.

Item hanc. In capitulo de electione prioris conventualis. ubi dicitur. que ad generale vel provinciale capitulum sunt mittenda. addatur. studentes vero. qui missi fuerint ad studia generalia aliarum provinciarum. excepto studio Parisiensi. vocem non habeant in electione prioris conventualis. nec in electione socii prioris conventualis. nec in electione electorum prioris provincialis. nec in tractatu eorum. que ad generale vel provinciale capitulum sunt mittenda.

Iste sunt admoniciones et ordinaciones.

Iniungimus districte et ordinamus inviolabiliter observari. quod in presentatione bacallariorum. et eorum expeditione; ille ordo servetur. qui hactenus extitit observatus. ita quod posterior in lectura sententiarum; nullatenus preponatur. nec licenciam recipere. nec recepta uti valeat. nec in hoc possit usque ad generale capitulum per aliquem dispensari. Si quis autem contrarium. per se vel per alium fecerit. vel fieri procuraverit; magisterio in theologia perpetuo sit privatus. Precipimus autem in virtute sancte obediencie. quod nullus presentatum. vel presentandum pro magisterio in theologia secundum cursum ordinis consuetum; audeat per se vel per alium quomodolibet impedire.

Item. De consilio diffinitorum precipit magister ordinis in virtute sancte obediencie fratribus universis. ut nullus frater ad curiam Romanam audeat accedere. sine eius licencia speciali.

Item. Cum ex negligencia prelatorum. regulares observancie et ordinaciones capitulorum nimis notabiliter negligantur; iniungimus prioribus universis et vicariis eorumdem. quod circa observanciam predictorum. et punicionem transgressorum. curam adhibeant diligentem. qui autem circa premissa fuerint negligentes; per priores provinciales et visitatores debite puniantur.

Item. Ordinamus et volumus. quod quelibet provincia suo diffinitori et socio dato per capitulum. ac sociis eorumdem. in eundo et redeundo ad generale capitulum provideat de expensis. nichilominus tamen volumus. quod priores et eorum vicarii eos caritative recipiant et procurent. Et ubi propter viarum pericula ipsis securus transitus non patebit; provideant de conductu. Volumus autem et ordinamus. quod prior provincialis in suo provinciali capitulo cum diffinitoribus suis quolibet anno sufficientem taxationem et solutionem faciant de predictis.

Item. Declaracionem factam in precedenti capitulo generali de dispensacione super fractione silencii mense per vicarios priorum provincialium; nolumus ulterius observari.

¹ Primum hoc loco occurrit clausula illa famosissima "exceptis magistris in theologia". Exceptione enim, aetate ordinis aurea, magistri in theologia alia atque ceteri fratres doctrinam sacram vel artium profitentes non fruebantur.

Item. Intendentes casibus dubiis et contingentibus obviare; volumus. quod priores provinciales de suis provinciis recedentes vices suas duobus aut pluribus successive committant. ita dumtaxat. quod si unum eorum mori contingeret; alter teneat vices eius.

Item. Volumus. quod memoria de beata virgine in vesperis et matutinis. pro conservacione et bono statu ordinis dicatur. sicut in precedenti capitulo generali extitit ordinatum¹.

Item. Facimus visitatorem in provincia Boemie; fratrem Galterum Brugensem. de provincia Francie. dantes ei plenariam potestatem tam in capite quam in membris corrigendi. reformandi. puniendi. absolvendi. mutandi. et alia faciendi que premissis viderit expedire.

Item. Super quibusdam falso impositis fratri Hugoni priori provinciali Romane provincie² et quibusdam aliis fratribus nostri ordinis ponimus vicarios et inquisitores fratrem Tolomeum priorem Lucanum³ et fratrem Nycholaum Bramasii Perusinum. quondam provincialem regni Sicilie. dantes eisdem plenariam potestatem et committentes. quod in locis et conventibus opportunis inquirent super premissis plenariam veritatem. et quoscumque prelatos et subditos invenerint deliquisse. secundum exigenciam culparum sic acriter puniant; quod sint ceteris perpetuo in exemplum.

Item. Denunciamus esse voce privatos ad duos annos. iuxta ordinacionem capituli precedentis; omnes illos qui sine licencia venerunt ad presens capitulum generale. quam ordinacionem volumus eciam in posterum observari⁴.

Item. Ordinamus. quod fratres conversi. qui transeunt ad statum clericalem; sint post omnes fratres illos clericos. quantum ad vocem et locum in electionibus et tractatibus; qui eos in statu precesserint clericali. Iste sunt absoluciones.

Absolvimus priores provinciales regni Sicilie. Grecie. Lombardie. Provincie. Theutonie. Anglie. et provincialem Ungarie. quia erratum fuit circa decretum et confirmacionem ipsius.

Item. Absolvimus priores conventuales. Brugensem. Gracianopolitanum. Verdunensem. Lausanensem. Duacensem. Blesensem. Valencensem. Ipreensem. Divionensem. Poloniacensem. Ruppellensem. Gandensem. Andegavensem. etc. Hii autem absoluti in eisdem provinciis et conventibus; hoc anno nullatenus reassumantur.

Instituimus vicarios in provincia Tolosana; fratrem Guillelmum Petri de Godino. nuper priorem provincialem¹. In provincia Provincie; fratrem Berengarium Alphandi². In provincia Lombardie inferioris; fr. Bertoldum nuper priorem provincialem. In provincia Lombardie superioris; fr. Guidonem de Quoquinate³. In provincia Theutonie fr. Hugonem. nuper priorem provincialem. In provincia Saxonie fr. Galterum Erfordensem. quorum cuilibet committimus. quod sue provincie fratrum discretorum requisito consilio. provideat de loco et tempore magis apto pro provinciali capitulo celebrando. et diem statuatur ad eligendum priorem provincialem futurum. Et ordinamus.

quod si in aliquibus conventibus dictarum provinciarum tractatus foret iam factus eorum. que ad provinciale capitulum sunt mittenda; in sua maneat firmitate. et secundum fieri non oporteat in hac parte.

Volumus et ordinamus. quod fratres de provinciis divisas ad suas provincias. unde traxerunt originem. revertantur. et absolvimus illos. qui in officiis prioratus. subprioratus. lectoratus. vel in aliis erant ante.

Item. Instituimus vicarium in provincia Ungarie fr. Aymericum de Cassa.

Item. Ordinamus. quod vicarii provinciarum fratres ante suum capitulum de conventu ad conventum non mutant. sine causa rationabili et multum necessaria. que hoc requiratur. Ista sunt suffragia pro vivis.

Pro sanctissimo patre domino Bonifacio papa · viii^o · et bono statu universalis ecclesie; quilibet sacerdos · vi · missas. et quilibet conventus · vi · missas. etc.

Ista sunt suffragia pro defunctis.

Pro venerabili patre fr. Iohanne de Roma. quondam episcopo Bononiensi. nuper defuncto; quilibet sacerdos · i · missam¹.

Pro qualibet missa superius posita; quilibet frater clericus non sacerdos · vii · psalmos cum letania. et quilibet conversus · c · pater noster cum totidem ave Maria; dicant.

Letania. more solito. adiunctis beato Bernardo in fine post confessores. et beata Martha post b. Mariam Magdalenam. in profestis diebus preterquam in diebus rogacionum dicatur.

Committimus magistro ordinis ordinacionem studii Parisiensis et aliorum studiorum generalium. ut ipse de magistris et bacallariis ordinet et disponat. prout utilitati et promocioni [studii] viderit expedire.

Volumus et ordinamus. quod preter studium Parisiense et Oxoniense. in quolibet studio generali magister studencium quolibet anno in principio studii per priorem. subpriorem. lectorem. et sublectorem tantum vel per tres ex ipsis. si · iiiior · non concordaverint. vel si unus eorum presens non fuerit. hoc modo instituat. incipiendo videlicet a provincia antiquiori. que iudicio predictorum habuerit studentem ydoneum et sufficientem pro dicto officio. tunc presentem. et sic per alias provincias. iuxta ordinem sue antiquitatis. que eorum iudicio studentes pro dicto magisterio habuerint ydoneos procedendo. ita quod provincia. que uno anno magisterium habuerit; habere non possit. quousque alie modo habuerint supradicto. Dictus vero magister studencium semel in anno tantum. cum uno studente in studio antiquiore

de qualibet provincia. presente priore. vel eius vicario in absentia prioris; tractabit de lectore et sublectore petendis.

Item. Quia circa studentes secundum constitutiones nostras sic dispensandum est. ne propter officium. vel aliud a studio retrahantur; volumus et declaramus. in quibus generaliter debeant occupari. scilicet. quod in omni festo simplici et supra; teneantur venire ad chorum ad omnes horas et missas conventuales. nisi tunc in scolis actus scolasticos exercent.

Item. Omni tempore et omni die; venire ad completorium teneantur. Item. Poterunt notari ad epdomadariam. lectiones et responsoria in choro. Item. Ad serviendum in utraque mensa in refectorio. et ad lectionem mense.

Item. Ad sepulturas funerum. et ad missas sepeliendorum; teneantur interesse. nisi tunc in scolis actus scolasticos exercent.

Item. Ubi est consuetum; in custodia cellarum valeant occupari.

Item. Volumus et ordinamus. quod a principio studii usque ad quadragesimam; provideatur studentibus de candelis.

Item. In aliis necessitatibus. sicut aliis fratribus conventualibus. communiter provideatur eisdem.

Item. Volumus et ordinamus. quod omnes studentes aliarum provinciarum quocumque modo assignati fuerint sive missi; eisdem libertatibus gaudeant pari passu.

Item. Studentes de provincia. ubi fuerit studium generale. illas libertates habeant de predictis; quas prior provincialis et diffinitores in suo capitulo provinciali eisdem studentibus duxerint concedendas.

Ad instanciam domini regis Cicie; ponimus studium generale in conventu Neapolitano.

Item. Volumus et ordinamus. quod studia generalia remaneant in conventibus Bononiensi. Coloniensi. Barchinonensi. Montispessulani.

Item. Ordinamus. quod studentes. qui sunt in studiis generalibus provinciarum in presenti capitulo divisarum; remaneant ibidem. quousque per priores provinciales provinciarum divisarum ad suas provincias revocentur.

Item. Volumus et ordinamus. quod quelibet provincia ante unita; possit mittere · iiiior · studentes ad studia generalia provinciarum divisarum.

Item. Omnibus fratribus. qui venerunt ad locum capituli ante diem determinatam; imponimus · vii · dies in pane et aqua. exceptis tantum diffinitoribus. et sociis eorumdem.

Sequens capitulum generale assignamus apud Tolosam in provincia Tholosana. ordinantes. quod diffinitores veniant ad locum capituli dominica infra octavas ascensionis. Nullus autem. eciamsi licenciam habeat. locum capituli intret ante · vi · feriam; vigiliam pentecostes precedentem.

Sentencias iudicum approbamus.

Lectiones sancti Ignacii martiris fuerunt posite in istis actis. Quere in breviario.